

Tannlegene kommer

I forrige utgave av Tidende kunne vi lese om Oslostudentenes praksisperiode, som nå er noe forlenget i forhold til tidligere og som i det store og hele blir godt mottatt av alle parter. Også ved Bergensfakultet har erfaringene med praksisperioden vært god. Denne foregår primært i Den offentlige tannhelsetjenesten og bidrar til større forståelse for arbeidsoppgavene i det offentlige. Inntrykket er dessuten at flere og flere av våre nyutdannede kolleger søker jobb i offentlig tjeneste. Det kan være mange årsaker til dette. Det koster mye å starte egen praksis. Tannlegetettheten er utvilsomt stor i sentrale strøk, noe som også kan bidra til en viss usikkerhet i forhold til å etablere seg der. Videre er kjønnsrollene endret, og forskjellen mellom menns og kvinners ønsker om et sosialt sikkerhetsnett er mindre enn før. Sist men ikke minst er kvinneandelen på studiet økende.

I dette nummeret av Tidende kan vi lese om tilstanden i tre av våre distriktsfylker. I Nordland har man valgt utradisjonelle løsninger for å bedre situasjonen, og selv om utfordringene stadig er betydelige, synes det som om man er i ferd med å bedre befolkningens tannhelsetilbud. Det er interessant å se at man nå tar i bruk mye av den fantasi som lov om tannhelsetjenesten åpner for. Nordland er et fylke med spesielle utfordringer, og vi kan ikke bygge nasjonale tiltak på dette fylkets behov alene. Myndighetene må heller vise vilje til å satse spesielt når de lokale forholdene er så spesielle som i Nordland. Særlig etter at man lokalt har vist slik vilje til kreativitet. Vi har ment at fylker med slike topografiske utfordringer bør få økt statlig oppmerksomhet dersom dokumentert kreativitet ikke fører fram.

Tilstanden i to andre fylker, Møre og

Romsdal og Sogn og Fjordane, som også har hatt problemer med rekruttering og stabilitet, synes nå å være bedret. Møre og Romsdal har i flere år rapportert om mange ubesatte tannlegetillinger. En del av disse er nå besatt av tyske tannleger. Vi vet foreløpig ikke i hvilken grad disse forblir i distriktet. Men det er uansett gledelig å registrere en økning i antallet tannleger i fylket, fra 152 til 181 i perioden 1992 til 2002, og ikke minst at alle offentlige stillingene er besatt. Det har ikke vært bedre siden 1977. I Sogn og Fjordane er situasjonen også forholdsvis lys, men syv stillinger er fortsatt ubesatte. Til tross for flott natur, som synes å ha virket rekrutterende i andre fylker, er søkningen av tyske tannleger forholdsvis lav til dette fylket.

Det rapporteres en liten tendens til at særlig kvinner i en periode av sitt liv går fra privat til offentlig sektor, men også at offentlig ansatte etablerer seg privat. Videre er det en utfordring å få privatpraktiserende til å samarbeide om å løse offentlige oppgaver. Om det er bosettingsmønster, tradisjon eller fulle avtalebøker som er årsak til manglende interesse for å engasjere seg i slikt samarbeid vil variere. Ofte finnes det ikke privattannleger i de distriktene der problemene er størst.

En arbeidsgruppe, nedsatt av Helsedepartementet, beskrev i fjor en bedring av rekrutteringen i offentlig sektor. Vi har også i foreningen i den senere tid fått mange tilbakemeldinger som sier det samme, noe som bekreftes gjennom «reisebrevene» i dette bladet. Helsetilsynet har nylig lagt fram en rapport som blant annet beskriver bemanningssituasjonen i tannhelsetjenesten. Totalt har antall tannlegeårverk økt med 15% fra 1985 til 2002.

I privat sektor har økningen vært på

hele 31%, mens offentlig sektor har hatt en nedgang på 15% i antall årsverk utført av offentlige tannleger. Tas også tannpleierne med, er nedgangen i årsverk på offentlig side redusert til 5%. Ikke overraskende har Oslo og Akershus høyest dekning av privatpraktiserende tannleger. Finnmark, Troms og Nordland hadde den høyeste dekningen av offentlig ansatte tannleger. Alt målt i antall personer som sogner til de respektive yrkesgrupperingene.

Det er imidlertid verdt å merke seg Helsetilsynets påpeking av at fylkesvise forskjeller i bemanningssituasjonen ikke alene kan forklare forskjeller i fylkenes tjenestetilbud til de prioriterte gruppene. Både organisatoriske og geografiske forhold nevnes som mulige tilleggsfaktorer. Og det er nettopp her de tidligere omtalte distriktsfylkene selv kan bidra. Både ved å framheve sine geografiske fortrinn – i form av natur – for alt hva det er verdt og ved kreative organisatoriske løsninger

I høst tas de første ti tannlegestudentene opp i Tromsø. I løpet av de neste tre årene øker opptaket til 40 studenter årlig. Videre planlegges et nytt odontologibygget i Bergen der også opptakskapasiteten planlegges økt.

Flere undersøkelser har vist at den norske befolkningen er meget fornøyd med tannhelsetjenestene den mottar. Noen steder har tilgjengeligheten vært et problem. Det er gledelig å kunne konstatere tydelige tegn til bedring på dette området også før økt utdanningskapasitet og «Tromsøeffektene» er etablert.

Carl Christian Bjelke